

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ

ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В ЦИФРОВУ ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

16 квітня 2025 року

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

**Факультет психології, політології та соціології
Кафедра психології**

*V МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ*

**«ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В ЦИФРОВУ
ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР»**

16 квітня 2025 року

Одеса – 2025

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Аракелян М.Р.**, доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», заслужений юрист України.

Члени редколегії:

Цільмак О.М. – доктор юридичних наук, професор, завідувачка кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Татьянчиков А.О. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Шмаленко Ю.І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Лісовенко А.Ф. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ташматов В.А. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали представлені в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за їх зміст.

Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір : матеріали V міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 16 квітня 2025 року) / за заг. ред. проф. Аракеляна М.Р. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2025. 160 с.

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Цільмак Олена Миколаївна

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ У МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА..... 10

Корнута Людмила Михайлівна

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСТВА У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: ТРАДИЦІЙНІ АСПЕКТИ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ..... 12

Лісовенко Анна Федорівна

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИСХІДНОГО СОЦІАЛЬНОГО ПОРІВНЯННЯ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ..... 14

Онішкевич Анастасія

МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ У ПРОЦЕСІ СІМЕЙНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ МЕТОДУ А. ОНІШКЕВИЧ «ОСТРОВИ»..... 17

Самара Ольга Євгенівна

СКОРБОТА ЯК ЖИТТЄВИЙ ДОСВІД ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПОДАЛЬШЕ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ..... 19

Третьякова Тетяна Миколаївна

ПСИХОЛОГІЯ ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРА В БІЗНЕС-УПРАВЛІННІ..... 27

Чос Маргарита Вячеславівна

ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ У ІЗРАЇЛІ В ПЕРІОД ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ: ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДУ «СИМВОЛДРАМА» У РОБОТІ З АДАПТАЦІЄЮ..... 29

Ташилатов Вячеслав Абдуллайович, Ліпська Юлія Віталіївна

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ВІКТИМНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ..... 32

Шмаленко Юлія Іванівна

ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ..... 35

Шановні учасники конференції, колеги, гості!

Від імені керівництва Національного університету «Одеська юридична академія» маю честь привітати вас на V Міжнародній науково-практичній конференції «Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір».

Символічно, що наша конференція відбувається в час глобальних трансформацій суспільства, коли цифрові технології кардинально змінюють способи комунікації, навчання, професійної діяльності та особистісного розвитку людини. Саме психологічна наука сьогодні постає на передньому краї осмислення цих змін та розробки ефективних стратегій адаптації особистості до викликів цифрової ери. Особливої актуальності наша конференція набуває в контексті безпрецедентних викликів, з якими зіткнулася Україна через повномасштабну війну. Військова агресія не лише змінила геополітичну реальність, але й поставила перед суспільством і кожною особистістю надзвичайно складні психологічні завдання: подолання травматичного досвіду, адаптація до життя в умовах постійної небезпеки, розвиток стресостійкості та пошук нових смислів у кризовій ситуації.

Національний університет «Одеська юридична академія», як і вся система вищої освіти України, зіткнувся з безпрецедентними викликами під час війни. Повітряні тривоги, відключення електроенергії, необхідність організації укриттів, психологічна напруга серед студентів і викладачів – це лише частина тих проблем, які довелося оперативно вирішувати нашому колективу.

Особливим викликом стало забезпечення психологічного благополуччя університетської спільноти. Кафедра психології розробила та впровадила комплексну програму психологічної підтримки студентів і викладачів, яка включає індивідуальні консультації, групові сесії, тренінги з розвитку стресостійкості та ресурсні практики.

Варто відзначити, що університет не лише зберіг свій науковий та освітній потенціал, але й активно розвиває нові напрямки досліджень, безпосередньо пов'язані з воєнними викликами: психологія травми, кризове консультування, психологічна допомога. Національний університет «Одеська юридична академія» завжди відзначався здатністю своєчасно реагувати на актуальні суспільні запити, і розвиток психологічного напрямку в нашому університеті є яскравим прикладом цієї тенденції. За останні роки ми спостерігаємо стрімке зростання та якісне вдосконалення психологічної освіти в нашому закладі, що проявляється у розширенні освітніх програм, впровадженні інноваційних методик навчання та зміцненні міжнародної співпраці.

Особливо хочу відзначити значний науковий та практичний потенціал кафедри психології нашого університету, яка стала справжнім центром психологічної думки південного регіону України. За короткий період існування кафедра досягла вражаючих результатів: сформовано потужний колектив науковців і практиків, опубліковано значну кількість наукових праць, створено інноваційну Лабораторію практичної та прикладної психології, налагоджено співпрацю з провідними вітчизняними та зарубіжними науковими центрами. Значним досягненням кафедри психології є розвиток тренінгового напрямку, який

дозволяє поєднувати теоретичні знання з практичними навичками, що особливо цінно у контексті підготовки психологів.

Сьогоднішня конференція є важливою платформою для обміну досвідом, ідеями та результатами досліджень у галузі психології цифрової ери. Програма конференції охоплює широкий спектр актуальних питань: від теоретико-методологічних засад розвитку особистості до прикладних аспектів психологічної практики в цифровому суспільстві. Особливу увагу приділено проблемам психологічного здоров'я, кризовим станам та психологічному супроводу особистості в умовах воєнного стану, що має неоціненне практичне значення в сучасних українських реаліях.

Важливо підкреслити, що наша конференція має міжнародний характер, що відображає глобальний контекст обговорюваних проблем та сприяє інтеграції української психологічної науки у світовий науковий простір. Участь зарубіжних колег збагачує дискусію новими перспективами та підходами до вирішення спільних викликів цифрової ери та воєнного часу.

Переконаний, що результати роботи конференції матимуть не лише теоретичне, але й практичне значення для розвитку психологічної науки та практики. Концептуалізація психологічних положень та розробка практичних рекомендацій щодо розвитку особистості в умовах цифровізації та війни безпосередньо сприятимуть гуманізації технологічного прогресу та забезпеченню людиноцентрованого підходу в різних сферах суспільного життя.

Від імені керівництва університету висловлюю щирю вдячність організаторам конференції, зокрема колективу кафедри психології, за їхню ініціативність, професіоналізм та відданість науковій справі. Окрема подяка всім учасникам, які, незважаючи на складні обставини сьогодення, знайшли можливість долучитися до нашого наукового заходу.

Бажаю всім учасникам конференції плідної роботи, конструктивних дискусій, нових наукових відкриттів та професійних контактів. Нехай ця конференція стане джерелом натхнення для нових досліджень та проєктів, які сприятимуть гармонійному розвитку особистості та суспільства в цифрову еру та допоможуть нам подолати всі виклики воєнного часу.

Мінас АРАКЕЛЯН,

проректор з наукової роботи Національного університету

«Одеська юридична академія»,

доктор юридичних наук, професор,

заслужений юрист України